

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Коломийський навчально-науковий інститут
Кафедра філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Актуальні проблеми вивчення української літератури»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма Середня освіта (українська мова і література)
Спеціалізація 014.01 Українська мова і література
Спеціальність 014 Середня освіта
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № _1_ від “31” _серпня__ 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Актуальні проблеми вивчення української літератури
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач (-і)	Солецький О.М.
Контактний телефон викладача	0506717862
Е-mail викладача	oleksandr.soletskyu@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 годин).
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Очні консультації: Вівторок-середа 13.30-15.30. Кафедра філології, 303 ауд.
2. Анотація до курсу	
<p>Спеціалізація «Актуальні проблеми вивчення української літератури» ознайомлює студентів із аспектами української літератури в тематичному та проблемному аспектах в історичному вимірі. Попри те, що багато літературних явищ діахронного ряду (перехід стилів, зміна напрямів та тенденцій різних типів) підпорядковується загальним чи, як зазначав Г.Грабович, «"універсальним" літературознавчим правилам та нормам і хоча це, мабуть, стосується всіх індивідуальних творів або явищ (як у формальному аналізі), те, що робить українську літературу й українське літературознавство специфічним – і специфічно складним – це існування і повсякчасне діяння саме історичного виміру». Поряд з цим важливим є теоретичне обґрунтування окремих явищ літературного процесу, як і вивчення феноменів тяглості та перервності, несучільності (відсутності лінійності) історико-художнього розвитку. психологічного підходу до вивчення художніх явищ та характеризує їх із позицій зумовленості та залежності від авторської біографії, вподобань, характеру, творчого типу, темпераменту тощо. Лекційний та практичний курси передбачають ознайомлення зі загальнотеоретичними питаннями психології художньої творчості, з явищами психологічної сутності художньої обдарованості, вивчення художньо-творчого процесу як багаторівневого комплексу.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу “Актуальні проблеми вивчення української літератури” є концентрування уваги студентів на важливих етапах історії української літератури, що мають фундаментальне значення для розуміння національного літературного процесу, його специфіки, своєрідності, самодостатності і залежності від контекстуальних впливів та їх актуальності для сучасності. Водночас, вивчення курсу дозволить більш глибоко зорієнтуватись в парадигмі розвитку української літератури і допоможе у викладанні цієї навчальної дисципліни в закладах загальної середньої освіти.</p>	
4. Компетентності	
<p>У результаті вивчення курсу ви (студенти) зможете набути:</p> <p>Загальні компетентності: ЗК 14. Здатність володіти навичками ведення дискусії й наукової полеміки, написання аналітичних і публіцистичних текстів, дотримуватись норм правопису сучасної української мови.</p> <p>Фахові (спеціальні) компетентності ФК 3. Здатність вільно оперувати фаховими термінами для виконання професійних завдань, застосовувати у професійній діяльності провідні базові наукові методи, принципи, положення. ФК 11. Здатність використовувати сучасні методологічні засади предметної</p>	

спеціалізації, теорії й історії української мови та літератури, дисциплін за вибором мовознавчого та літературознавчого спрямування, орієнтуватися в сучасному українському літературному процесі з настановою на практичне втілення в освітньо-професійній діяльності.

ФК 15. Здатність здійснювати багатоаспектний мовний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів з вільним володінням фаховими термінами і залученням найновіших досягнень у цій сфері.

ФК 16. Здатність розвивати когнітивні, психомоторні, поведінкові механізми – пам'ять, увагу, критичне ставлення, почуття відповідальності та ін.

5. Результати навчання

ПРН 2. Знати і розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, вміти застосовувати набуті знання у професійній діяльності.

ПРН 7. Мати навички пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, кваліфіковано презентувати результати професійної (педагогічної, наукової, інноваційної) діяльності із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

ПРН 8. Осмислювати літературознавчі концепції, володіти методами літературознавчих досліджень, компаративного аналізу, інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури, усної народної творчості, застосовувати ці вміння та навички у професійній роботі вчителя закладу загальної середньої освіти.

ПРН 9. Уміти аналізувати й застосовувати у практичній діяльності набуті знання про закономірності літературного процесу на діахронному і синхронному зрізах і творчість знакових письменників у національному і світовому контексті.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
Восьмий	014 Середня освіта	Четвертий	Вибіркова

Тематика курсу

Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
1. Вступ. До проблеми теоретичного обґрунтування головних етапів розвитку української літератури	2		5
2. Українська міфологія і література. Традиції та інтерпретації.	2		5
3. Українське літературне бароко. До проблеми психоісторії української літератури.	2		5
4. Актуальність метафізики Григорія Сковороди та оцінка його творчості в сучасному літературознавстві.	2		5
5. «Енеїда» І.Котляревського – новий вектор розвитку української літератури..	2		5

6. Емблематичні форми дискурсу: від міфу до постмодерну.	2		5	
7. Етапи розвитку української літератури.		2	5	
8. Староруська література і міфологія.		2	3	
9. Традиції та запозичення у давній українській літературі.		2	3	
10. Специфіка літературного бароко в Україні.		2	3	
11. Актуальність творчості Григорія Сковороди та оцінка його спадщини в сучасному літературознавстві.		2	5	
12. Поема І. Котляревського «Енеїда» як репрезентація української національної ідентичності..		2	4	
13. Актуальні проблеми вивчення творчості Тараса Шевченка.		2	3	
14. Емблематичний дискурс як універсальне і перехідне явище.		2	3	
15. Проблема інтермедіальності в літературознавстві. Валерій Шевчук і бароко. Іконічно-конвенційні коди постмодерну. Іздрік «Воццек».		2	3	

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінювання здійснюється за національною шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи.
Вимоги до письмової роботи	Ви повинні виконати письмову роботу, що складається з теоретичного питання, практичного завдань для перевірки навиків та здібностей, зокрема уміння самостійно здійснювати інтерпретацію тексту, характеризувати його з позицій конкретної методології. Правильно відповісти на тестові завдання.
Практичні заняття	Максимальна оцінка за кожне заняття 10 балів. Наприкінці курсу виводимо середній показник, який множимо на коефіцієнт, який дозволяє отримати максимальну оцінку – 100 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.

8. Політика курсу

Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)

Відвідування занять:

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та](#)

розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача щопонеділка о 15.00.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з літературознавства на платформах Coursera, UdeMy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відряховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

9. Рекомендована література

1. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. — Київ, Критика. — 2005.
2. Голобородько Я. Артеграунд. Український літературний істеблшмент. — К: Факт, 2006.
3. Лебединцева Н.М. Сучасна українська література: Навчальний посібник. — Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007.
4. Харчук Р. Сучасна українська проза: постмодерний період: Навч. Посіб. — К.: ВЦ «Академія», 2008.
5. Гнатюк О. Прощання з імперією. Українські дискусії про ідентичність. - К.: Критика, 2005.
6. Баран Є. Навздогін дев'яностим...: проза бібліофіла — Івано-Франківськ : Тіповіт, 2006.
7. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: письменник і літературний процес. -Київ: Академвидав, 2008.
8. Бондар-Терещенко І. Текст 1990-х: герої та персонажі. -Тернопіль: Джура, 2003.
9. Mark Andryczyk. The Intellectual as Hero in 1990s Ukrainian Fiction. Toronto: University of Toronto Press, 2012.
10. Андрусенко В. Кодекс честі як імператив життя (про життя і творчість Л.Костенко)// Дивослово. – 2003. - №3. – С.43-48.
12. Брюховецький В. Ліна Костенко. Нариси життя і творчості. – К.:Дніпро, 1991.
13. Бажан М. Поема про кохання і безсмертя. // Літ. Україна. – 1980.- 4 березня.
- Льницький М. Якби знайшлась неопалима книга... (про роман Л.Костенко "Маруся Чурай") // Прапор. – 1980. – № 8. – С.112-115.
4. Клочек Г. Ліна Костенко: Біографія. Вибрані поезії. „Маруся Чурай”. Інтерпретація творів. – Кіровоград, 1999.
5. Краснова Л.Поетика Ліни Костенко. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2001. – 192 с.
6. Кошарська Г. Творчість Л.Костенко з погляду поетики експресивності. – К.: Видавничий дім „KM Acadamia”, 1994. – 165 с.
7. Шпиталь А. Книга болю з проблизком надії // Слово і Час. – 2000. - №1. – С.44-46.
8. Мовчан Р. Позбутися рабського комплексу // Слово і Час. – 2000. - №1. – С.47-49.
9. Ковалевський О. Екзистенціоналізм і кордоцентризм у “тихій ліриці” Л.Костенко // Київ. – 2002. - №1-2. –

C.88-95.

10. Ковалевський О. Ліна Костенко: філософія бунту і філософія серця – Х., 2001 - 176 с.

11. Ковалевський О. Поет і влада //Київ. – 2003. - №11-12. – С.168-176.

12. Беляєва Н. Історична проза Валерія Шевчука в інтертекстуальному аспекті // Слово і Час. – 2001. - №4. – С.58-64.

13. Бледних Т. Історія в прозі В.Шевчука // Слово і Час.-1993. - №4. - С.52-57.

14. Білоцерківець Н. Інтелектуальні візерунки в стилі Умберто Еко („Око Прірви” В.Шевчука)// Березіль.- 1997. - №5-6. – С.188-189.

15. Тарнашинська Л. Художня галактика Валерія Шевчука. Постаць сучасного українського письменника на тлі західноєвропейської літератури. –К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2001. – 224 с.

16. Тарнашинська Л. Парадигма добра і зла, або листок із дерева пізнання В.Шевчука // Art line.-1997.-№4.

17. Тарнашинська Л. Модуси буття: типологічні зіставлення прози Валерія Шевчука з прозою зарубіжних письменників // Українська література в загальноєвропейському контексті. Зб.наукових праць. – Ужгород, 2002. – С.161-168.

18. Гнатюк О. Авантюрний роман і повалення ідолів // Андрухович.Ю. Рекреації: Романи. Українська модерна література. – К. :Час, 1997. – С.10-26.

19. Гундорова Т. Постмодерністська фікція Ю. Андруховича з постколоніальним знаком запитання // Сучасність.— 1993.— № 9. — С. 82-90.

Калинська Л. Поетика постмодерністського роману: Ю. Андрухович “Перверзія”. - К., 1998. - С. 29-30.

20. Калинська Л.М. Синтез масового й елітарного (на матеріалі прози Ю.Андруховича) // Слово і час. - 1998. - № 20. - С. 18-22.

21. Павлишин М. Що перетворюється в “Рекреаціях Ю. Андруховича // Павлишин М. Канон та іконостас. - К.:Час, 1997. - С. 237-254.

22. Рябчук М. Замість післямови до “Рекреацій” // Сучасність- 1992- № 2. - С. 36-43.

23. Рябчук М. “ Я не люблю її з надмірної любові” (замість ще однієї післямови до “Рекреацій”) // Сучасність. — 1992. — № 5. — С.113-116.

24. Ukraina irridenta. 13+2 . - К.,1997. - С. 7-9.

25. Шевчук В. За відкритим заборолом: Про прозу Ю. Андруховича // Прапор.- 1989. - № 7. - С. 101-103.

26. Сванідзе Г. Шість днів статевих збочень (рец. Юрій Андрухович. Перверзія. „Сучасність”, чч. 1-2, 1996 р.) // Березіль. - 1999.-№3-4. - С. 171-175.

27. Агеева В. Жінка-автор як інопланетянка // Жінка як текст (Упор. Л.Таран) – К, 2002.- С.199-204.

28. Агеева В. Жінка-читач і жінка-автор у постсоцреалістичній літературі; Жінка-авторка як інопланетянка; Казка про нежіночий простір // Агеева В. Жіночий простір. Феміністичний дискурс українського модернізму. – К.: Факт, 2003. – С.277-283, 284-290; 296-302.

29. Зборовська Н. Найновіша українська літературна ситуація: від посттоталітаризму до нових тоталітарних концепцій; Завершальний карнавал Юрія Андруховича; Про „безталання бути жінкою” з приводу „Польових досліджень...” Оксани Забужко; Повість „Я, Мілена” О.Забужко у „феміністичному” дзеркалі // Зборовська Н. (Ільницька Марія) Феміністичні роздуми. На карнавалі мертвих поцілунків. - Л.,1999.- С.90-98, 108-133.

30. Зборовська Н. Жіноче письмо на порубіжжі віків (Леся Українка, Оксана Забужко)// Слово і Час. – 2004. - №2. – С.32-39.

31. Корабльова О. Сексуальність як вияв самотності у прозі Оксани Забужко // Слово і Час. – 2003. - №7. – С.76-83.

32. Тебешевська-Качак Т. Автобіографія як принцип нарації та характеротворення у прозі Оксани Забужко// Слово і Час. – 2004. - №2. – С.39-47

Викладач: доктор філологічних наук, доцент Солецький О.М._